

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav germánských studií

Mgr. Štěpán Zbytovský, Ph.D.

Ústav germánských studií

Filozofická fakulta

Univerzita Karlova v Praze

Náměstí Jana Palacha 2

11638 Praha 1

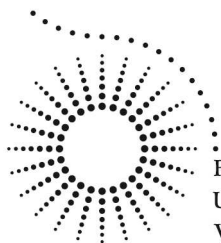
V Praze, 13.6.2011

Posudek k bakalářské práci

Helga Čížková: Kirchendenkmalpflege in den Sudeten nach 1989. Das Beispiel des Lausitzer Gebirges. Praha: ÚGS FF UK, 2011, 84 str.

Obsáhlá bakalářská práce Helgy Čížkové si klade za cíl zmapovat udržování a rekonstrukce katolických církevních památek v Lužických horách po roce 1989. Je nutno předeslat, že autorka v průběhu realizace záměru práce postupovala s nebývalou samostatností, zájmem o téma, a prokázala schopnost nacházet řešení i v situacích, kdy rozvržená metodika práce nenesla optimální výsledky.

V logické a funkční struktuře hlavní části práce nejprve velmi stručně připomíná obecný kontext dějin česko-německého stýkání a potýkání (kap. 2, str. 12-20), přičemž osvětluje hlavní pojmy a události, relevantní pro další výklad. V dalším oddíle – „Das Lausitzer Gebirge – eine der deutschen Enklaven“ (str. 21-27) – představuje na základě množství historické literatury pojednávanou oblast, její kulturní krajinu, německé kolonizační osídlení ve 12. a 13. století, vrchnostenské poměry a hospodářský vývoj od doby Lužického Šestiměstí přes novodobý rozmach manufaktur k industrializaci a 20. století. Následně (str. 23nn) představuje charakter souboru pojednávaných památek – dle architektonických slohů, z nichž zvláštní roli hraje baroko; rozložení na historických panstvích (zejména panství Kinských, Clary-Aldringen ad.); patronů a v této oblasti činných významných architektů (např. Johann Lucas von Hildebrandt či Peter Paul Columbani). Jako memento působí vedle tří památek, jež byly strženy, první zpracovaný příklad, kostel sv. Kateřiny v Dolním Podluží –

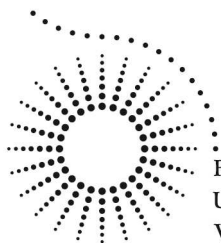

Ústav germánských studií

rekonstrukce zde až na drobnější opravy neproběhla, proto byla tato památka vyjmuta ze souboru, zpracovaného v následujících kapitolách.

V pěti oddílech je pak přehledně a zevrubně pojednáno celkem 17 obcí a jejich církevních památek: pro Českou Kamenici a okolí jde o město samotné, Horní Habartice, Horní Prysk, Kerhartice, Malou Bukovinu a Markvartice; centrální oblast Lužických hor reprezentují Heřmanice v Podještědí, Mařenice a Polevsko; další oblastí je Chřibská a okolní obce Jiřetín a Rybníště; Rumburk a okolí (Staré Křečany) a obce na pomezí s Českým Švýcarskem (Jetřichovice, Růžová, Srbská Kamenice). Systematicky je vždy nejprve krátce představena obec a její dějiny, poté zpravidla jedna památka (kostel), její vznik a architektonický vývoj. Jako zdroje informací sloužily autorce dokumenty Národního památkového ústavu, Diecézního archivu Litoměřice, články ve vědeckých periodikách a sbornících či publicistické texty z regionálního tisku, popřípadě internetové stránky příslušných obcí. Dále vždy následuje podkapitola věnovaná rekonstrukčním pracím a projektům. Způsob získávání informací o nich popisuje autorka v úvodu – prostřednictvím osobních návštěv a emailové korespondence oslovila litoměřické biskupství, Národní památkový ústav v Liberci a v Ústí nad Labem, jednotlivé obce a farnosti. Na základě předem rozvrženého souboru otázek se snažila získat informace o subjektech, organizacích a jednotlivcích, kteří se na rekonstrukčních pracích podíleli, tázala se také na strukturu financování rekonstrukčních projektů, zapojení německých krajanů a jejich spolků. Bohužel jen ve dvou případech byly odpovědi úplné. Proto autorka využila i informací Ministerstva kultury ČR, Česko-německého fondu budoucnosti či Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Výklad o všech památkách je doplněn obrazovou dokumentací mapující stav ‚předtím‘ a ‚potom‘, jejíž druhou část autorka získala během návštěv všech pojednávaných památek.

Přestože část vynaloženého úsilí narazila na neporozumění ze strany oslovených instancí, považuji práci za nesmírně přínosnou. Předložený výsledek akribicky shrnuje dostupné informace do velmi funkční příručky, v níž čtenář nalezne vedle známějších staveb také pozapomenuté unikáty, jako je například secesní kostel sv. Josefa v Rybníšti (str. 58n).

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav germánských studií

Jde nejen o nadmíru poučený výklad k ucelenému souboru památek, jejich historii a současnosti, nýbrž zároveň o povzbuzení práce všech, kdo se v opravách zdevastovaných církevních památek angažují. Jak totiž autorka v závěru konstatuje, právě zásluhou jednotlivců a konkrétních farností či skupin je velká část pojednávaných památek opět živou součástí krajiny i náboženského života – což je ostatně ‚kvalita‘, jež jde napříč všemi národnostními či jazykovými hranicemi a dějinnými předěly.

Předloženou bakalářskou práci Helgy Čížkové považuji po obsahové, formální i jazykové stránce za velmi zdařilou a přínosnou; proto ji bez výhrad doporučuji k obhajobě.

Mgr. Štěpán Zbytovský, Ph.D.